

Czego potrzebują dzieci?

By pomóc dzieciom w pełnym wykorzystaniu ich potencjału rodzice powinni zapewnić im:

- ▶ **wychowanie.** Rodzice powinni odpowiadać na dziecięce potrzeby miłości i bezpieczeństwa;
- ▶ **hierarchię wartości i ukierunkowanie.** Odnosi się to do ustanawiania i przestrzegania standardów właściwego zachowania, wskazywania co jest niewłaściwym zachowaniem i zapewnienia dzieciom dobrego wzoru do naśladowania. Dzieci potrzebują ograniczeń i ukierunkowywania dla ich własnego bezpieczeństwa oraz rozwoju ich własnych wartości;
- ▶ **uznanie.** Dzieci mają potrzebę bycia dostrzeganymi, wysłuchiwanymi i traktowanymi jak osoby. Konieczne jest, by rodzice okazywali zainteresowanie codziennymi doświadczeniami dzieci, słuchali ich i próbowali zrozumieć ich punkt widzenia;
- ▶ **usamodzielnianie.** Oznacza to podnoszenie dziecięcego poczucia zdolności, własnej kontroli i możliwości wpływania na postawy i zachowanie innych.

By pomóc dzieciom w nauce dobrego zachowania rodzice mogą:

- ▶ poświęcać im regularnie uwagę niezależnie od wieku. W miarę jak dzieci rosną obejmuje to dostrzeganie i zainteresowanie ich relacjami z rówieśnikami i postępami w szkole;
- ▶ pomagać dzieciom zrozumieć potencjalne konsekwencje ich wyborów;
- ▶ zachęcać do dobrego zachowania poprzez zwracanie na to uwagi i poprzez pochwały oraz ignorować pomniejsze przypadki niewłaściwego zachowania;
- ▶ zachowywać się tak, jakby chcieli, by zachowywały się ich dzieci, odnosić się do nich z szacunkiem i pokazywać, jak można rozwiązywać konflikty w sposób konstruktywny.

Czego potrzebują rodzice?

Wszyscy rodzice chcieliby być dobrymi matkami i dobrymi ojcami dla swoich dzieci. Czasami trudno to osiągnąć. Rodzicielstwo, oprócz radosnych i przyjemnych doświadczeń, może być również stresujące. Dlatego też rodzice potrzebują wsparcia, by przezwyciężyć stres, poradzić sobie z konfliktami i kontrolować złość.

Wielu rodziców dzieli swój czas i energię pomiędzy różne obowiązki (takie jak praca, opieka nad dziećmi, opieka nad starszymi członkami rodziny). Czas spędzony z dziećmi jest bardzo cenny – szybko przemija i nigdy nie wróci. Pozytywne rodzicielstwo wymaga czasu umożliwiającego rodzicom i dzieciom bycie razem. Chociaż jest to szczególnie ważne w najwcześniejszych latach życia dziecka, to nie należy zapominać, że nastolatki również potrzebują kontaktu z rodzicami.

Jest również istotne, by rodzice znaleźli czas dla siebie, zwracali uwagę na własną potrzebę intymności, towarzystwa i rekreacji. Rodzicom potrzebna jest taka polityka zatrudnienia i takie zasady opieki nad dziećmi, które pozwalałyby im na pogodzenie życia rodzinnego z zawodowym.

Rodzice mogą się wiele dowiedzieć dzięki rozmowom z innymi rodzicami, przyjaciółmi i rodziną. Mogą również korzystać z profesjonalnych usług w tym zakresie, takich jak edukacja rodzicielska, która bezpośrednio wspiera rodziców, bądź z bardziej pośrednich dróg, takich jak terapia dla par. Zwracanie się o pomoc jest oznaką odpowiedzialności, a nie słabości. By móc być skutecznym rodzicem, zapewniać kontakt, wsparcie i przewodnictwo dzieciom, sami rodzice potrzebują wiedzy i wsparcia. Państwo powinno zapewnić dostęp do takich możliwości oraz informację o nich zarówno rodzicom, jak i osobom pracującym z dziećmi.

BUDOWANIE EUROPY DLA DZIECI I Z DZIEĆMI

O Radzie Europy

Powołana w 1949 r. Rada Europy stara się rozwijać wspólne i demokratyczne zasady oparte na Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i innych dokumentach chroniących prawa jednostek, w tym i dzieci.

Program „Budowanie Europy dla dzieci i z dziećmi” został stworzony w celu ochrony i promowania praw dziecka rozumianych jako prawa człowieka oraz ochrony dzieci przed wszelkimi formami przemocy.

Więcej informacji na temat działań Rady Europy w zakresie praw dzieci można znaleźć na stronie www.coe.int/children
e-mail: children@coe.int

© Rada Europy - ilustracje: Gabriel Pagonis

Zakaz kar cielesnych wobec dzieci

kluczowe zagadnienia

Rada Europy pragnie kontynentu wolnego od kar cielesnych. Bicie ludzi jest złe – a dzieci to również ludzie.

Dzieci mają takie samo prawo jak dorośli do poszanowania ich ludzkiej godności i integralności fizycznej oraz do równej ochrony prawnej. 47 państw członkowskich Rady Europy ma obowiązek, wynikający z międzynarodowych i regionalnych instrumentów ochrony praw człowieka, niezwłocznego zreformowania swojego prawa oraz przyjęcia rozwiązań w dziedzinie edukacji i innych dziedzinach, prowadzące do zakazu i eliminacji wszelkich form kar cielesnych wobec dzieci, również w domu rodzinnym. W celu ochrony dzieci przed karami cielesnymi, Rada Europy stworzyła instrumenty, które mogą być wykorzystywane przez rządy, parlamenty, władze lokalne, profesjonalne stowarzyszenia i sieci, społeczeństwo obywatelskie oraz – generalnie – każdego, kto zajmuje się dziećmi.

Co to są kary cielesne wobec dzieci?

Kary cielesne można zdefiniować jako jakiegokolwiek działanie podjęte w celu ukarania dziecka, które, gdyby było skierowane przeciwko dorosłemu, stanowiłoby bezprawną napaść. Dorosłych cechuje znaczna pomysłowość w wynajdywaniu słów, które ich rozgrzeszają w przypadku bicia dzieci – dawanie klapsa, dawanie w skórę (smacking, spanking, donner des fessées, picchiare, dar un azote). Jednak prawda jest taka, że wszystko to stanowi przemoc wobec dziecka.

Komitet Praw Dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych (ang. UNCRC) definiuje karanie cielesne jako „każde karanie, w którym została użyta siła fizyczna i które było zamierzone, by spowodować pewien stopień bólu i dolegliwości, bez względu na to, jak byłoby ono lekkie. Większość kar polega na biciu dzieci ręką (‘dawaniu klapsów’, ‘policzkowaniu’, ‘dawaniu w skórę’), bądź przy użyciu narzędzia – bata, pałki, paska, buta, drewnianej łyżki, itd. Może jednak polegać też np. na kopaniu, potrząsaniu bądź rzucaniu dziećmi, drapaniu, szczypaniu, gryzieniu, ciągnięciu za włosy czy za uszy, zmuszaniu dzieci do stania w niewygodnych pozycjach, przypalaniu, powodowaniu oparzeń czy zmuszaniu do połykania (np. mycie dziecku ust mydłem, czy zmuszanie go do połykania ostrych przypraw)”.

*Bicie dorosłych jest traktowane jako napaść.
Bicie zwierząt jest okrucieństwem.
Bicie dzieci jest „dla ich dobra”.*

Dlaczego powinniśmy znieść kary cielesne wobec dzieci?

Kary cielesne wobec dzieci powinny zostać zniesione z wielu powodów. Kara cielesna:

- ▶ jest naruszeniem prawa dzieci do poszanowania ich fizycznej integralności, godności ludzkiej i równej ochrony przez prawo;
- ▶ może spowodować u dzieci poważne urazy fizyczne i psychiczne;
- ▶ uczy dzieci, że przemoc to dopuszczalna i właściwa strategia rozwiązywania konfliktów, czy uzyskiwania od ludzi tego, czego chcą;
- ▶ jest nieskutecznym środkiem dyscyplinującym. Istnieją pozytywne sposoby uczenia, karcenia i dyscyplinowania dzieci, lepsze dla rozwoju dzieci i przyczyniające się do budowania więzi opartych na zaufaniu i wzajemnym szacunku;
- ▶ jeśli jest prawnie dozwolona, to trudno chronić przed nią dzieci – oznacza to, że dopuszcza się pewne formy lub pewien poziom przemocy wobec dzieci.

Jak możemy osiągnąć zniesienie kar cielesnych?

Poprzez zmianę prawa:

- ▶ zapewnienie, że nie ma żadnego usprawiedliwienia, które uzasadniałoby stosowanie kar cielesnych przez rodziców i innych ludzi;
- ▶ zapewnienie, że prawo karne dotyczące napaści jest stosowane również w sprawach dotyczących atakowania dzieci w celu ich ukarania;
- ▶ wprowadzenie do prawa cywilnego wyraźnego zakazu wszelkich kar cielesnych i innego poniżającego lub upokarzającego traktowania lub karania dzieci i stosowanie go we wszystkich sferach życia dzieci (w domu, w instytucjach, w szkole itd.);
- ▶ zapewnienie pomocy we właściwym egzekwowaniu tego prawa, co skupiałoby się na ochronie i promowaniu praw człowieka w stosunku do dzieci w ogólności i na najlepiej pojętym interesie dzieci, których to dotyczy w szczególności.

Poprzez środki działania:

- ▶ zapewnienie, na różnych poziomach, wdrażania całościowego systemu zapobiegania przemocy i ochrony dzieci oraz zapewnienie, że definicja przemocy domowej czy przemocy w rodzinie obejmuje kary cielesne;
- ▶ zapewnienie, by sądy rodzinne i podmioty systemu sądowego były wrażliwe na potrzeby dzieci i ich rodzin;
- ▶ kształtowanie odpowiednich postaw wśród tych, którzy pracują z dziećmi i ich rodzinami;

- ▶ promowanie pozytywnych, nie polegających na przemoc, form wychowywania dzieci, rozwiązywania konfliktów i edukacji dla przyszłych rodziców, rodziców i opiekunów, nauczycieli oraz ogółu społeczeństwa;
- ▶ zapewnienie poradnictwa i odpowiedniego wsparcia wszystkim rodzicom, w szczególności tym, dla których wychowywanie dzieci jest stresujące;
- ▶ zapewnienie dzieciom dostępu do poufnego poradnictwa, jak również pomocy prawnej w przypadku, gdy przeciwstawiają się przemocy wobec nich;
- ▶ zapewnienie skutecznych i odpowiednich form ochrony dzieciom szczególnie narażonym na szkodliwe i upokarzające karanie – np. dzieciom niepełnosprawnym;
- ▶ zapewnienie dzieciom i młodzieży możliwości wyrażania swoich poglądów i udziału w planowaniu i działaniach podejmowanych w celu wyeliminowania kar cielesnych;
- ▶ monitorowanie skuteczności zniesienia kar cielesnych poprzez regularne badanie doświadczeń dzieci, które spotkały się z przemocą w swoich domach, szkołach i innych miejscach. Powinno ono obejmować również ocenę wpływu zniesienia kar cielesnych na instytucje opiekuńcze i rodziców.

Poprzez podnoszenie świadomości:

- ▶ zapewnienie szeroko zakrojonych działań zmierzających do podnoszenia świadomości w kwestii zakazu wszelkich form kar cielesnych i innego nieludzkiego czy poniżającego traktowania albo upokarzania dzieci, skierowanych do dzieci i wszystkich, którzy żyją i pracują z nimi oraz do ogółu społeczeństwa;
- ▶ zapewnienie szeroko zakrojonych działań zmierzających do podnoszenia świadomości w kwestii przysługujących dzieciom praw człowieka, w tym prawa do poszanowania ludzkiej godności i integralności fizycznej.

Co to jest pozytywne rodzicielstwo?

Pozytywne rodzicielstwo odnosi się do zachowania rodziców, które jest oparte na najlepszym interesie dziecka. Zapewnia ono wychowanie, usamodzielnianie, uznanie i hierarchię wartości, które obejmuje tworzenie ram umożliwiających pełny rozwój dziecka. Pozytywne rodzicielstwo zakłada poszanowanie praw człowieka przysługujących dziecku w środowisku pozbawionym przemocą, gdzie rodzice nie stosują kar polegających na fizycznym bądź psychicznym poniżaniu, by rozwiązać konflikt czy „nauczyć” dyscypliny i respektu.

Dzieci nie są własnością rodziców